

Grund- og nærhedsnotat

Enhed

Indenrigs- og Boligministeriet og Danmarks Statistik

Sagsbehandler i Danmarks Statistik

Tjanna Liv Pauli

Dato

29. august 2022

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg angående Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 691/2011 for så vidt angår indførelse af nye moduler for miljø-økonomiske regnskaber

1. Resumé

Forslaget omfatter tilføjjelsen af tre nye moduler til forordningen om miljøregnskaber (EEA): skovregnskaber, regnskaber for miljøsubsidier og lignende overførsler, samt økosystemregnskaber. Implementering af forslaget skønnes at påføre Danmarks Statistik betydelige øgede produktionsomkostninger.

Regeringen støtter hensigten om at skabe et styrket miljøøkonomisk informationsgrundlag til bl.a. at bidrage til realiseringen af strategien European Green Deal. Regeringen finder dog ikke, at der på nuværende tidspunkt er det nødvendige metodiske grundlag for alle dele af forslagens modul om økosystemregnskaber. Forslaget er meget omfattende, og der er brug for at give medlemsstaterne mere tid til at udvikle de forskellige dele af det nye statistikområde: økosystemregnskaber.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte 11. juli 2022 ovennævnte forslag til forordning. Den danske version af forslaget blev modtaget i Danmarks Faste Repræsentation ved EU 11. juli 2022.

Forslaget er en væsentlig udvidelse af den eksisterende forordning om miljøregnskaber, som indeholder seks moduler (regnskaber for luftemissioner, miljøskatter, materialestrømme, grønne varer og tjenester, miljøbeskyttelsesomkostninger samt energi).

For skovregnskaber og regnskaber for miljøsubsidier gælder, at der gennem flere år har eksisteret lignende frivillige indberetninger til Eurostat. Danmarks Statistik udarbejder tilsvarende regnskaber som en del af grønt nationalregnskab og kan derfor benytte disse som grundlag for at imødekomme forslagens nye indberetningskrav.

Økosystemregnskaber er derimod et nyere statistikområde, som kun meget få statistikinstitutioner producerer, og hvor der er væsentlige uafklarede spørgsmål om metoder og datagrundlag.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med forslaget er at opdatere miljøregnskabsforordningen med henblik på at imødekomme nye policy-behov knyttet til klima, miljø og natur.

Forslaget indebærer en udvidelse af forordningen med tre nye miljøregnskabsmoduler (ud over de seks nuværende moduler). De nye moduler er:

- skovregnskaber,
- regnskaber over miljøsubsidier og lignende overførsler,
- økosystemregnskaber

Skovregnskaber omfatter opgørelser af skovressourcer (skovarealer og tømmer) og af de økonomiske aktiviteter i skovbruget (produktionsværdi, beskæftigelse, mv.). Forslaget indebærer, at skovregnskaber skal laves første gang for året 2023, med indberetningsfrist 21 måneder senere, dvs. september 2025. Indberetningen er årlig.

Regnskaber over miljøsubsidier og lignende overførsler omfatter opgørelser af offentlige midler/støtteordninger, der har til formål at støtte aktiviteter, der beskytter miljøet og værner om naturressourcerne. Forslaget indebærer, at regnskaber for miljøsubsidier skal laves første gang for året 2023, med indberetningsfrist 24 måneder senere, dvs. december 2025. Indberetningen er årlig.

Økosystemregnskaber er et sæt af regnskaber, som omfatter tre typer:

- økosystemernes udstrækning fordelt på typer og med en opgørelse af ændringer mellem typer,
- økosystemernes tilstand opgjort ved specifikke indikatorer,
- økosystemtjenester fordelt på, hvilke økosystemer, der leverer tjenesterne og hvilke dele af samfundet (økonomien), der aftager dem. Forslaget indebærer, at økosystemtjenester indberettes i to slags enheder:
 - o relevante fysiske enheder,
 - o monetære enheder (pengeværdier).

Indberetning i relevante fysiske enheder kan fx være ton CO₂ lagret, antal overnatninger for naturturister, ton afgrøder, der kan tilskrives vilde insekters bestøvning.

Der lægges i forslaget op til, at Kommissionen vil foretage en metode- og gennemførlighedsundersøgelse af den monetære værdiansættelse af økosystemtjenester. På grundlag heraf vil Kommissionen via en delegeret retsakt kunne supplere forordningen med bestemmelse om hvilke af økosystemtjenesterne, som skal indberettes i monetære enheder. Formålet er at kunne opgøre værdien af, hvad økosystemerne leverer til økonomien. Der er imidlertid på nuværende tidspunkt ikke konsensus om metoderne, og der hersker faglig uenighed om, hvorvidt man kan nå frem til relevante sammenlignelige resultater, eller om man risikerer at skabe et partielt og ikke retvisende billede af "naturens værdi".

Forslaget indebærer at økosystemregnskaber skal laves første gang for året 2024, med indberetningsfrist 24 måneder senere, dvs. december 2026. Indberetningen skal ske hvert 3. år for udstrækning og tilstand, men hvert år for økosystemtjenester.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig iht. traktatens artikel 294 vedr. proceduren om almindelig lovgivning. Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at den foreslåede lovgivning er nødvendig for at sikre sammenhæng, sammenlignelighed og kvalitet af europæisk statistik på miljøregnskabsområdet.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, eftersom udarbejdelsen af sammenlignelig europæisk statistik nødvendiggør en

fælles lovgivningsramme, der fastlægger fælles definitioner, tidsfrister, krav til kilde- og metodedokumentation mv.

6. Gældende dansk ret

Forordningsforslaget erstatter den nuværende forordning (EU) nr. 691/2011 af 6. juli 2011 om europæiske miljøøkonomiske regnskaber.

Herudover er gældende dansk ret på området Lov om Danmarks Statistik.

7. Konsekvenser

Forslaget forudses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget vil ikke have byrdemæssige konsekvenser for virksomheder.

Forslaget omhandler miljøregnskaber, som ligger inden for Danmarks Statistiks ansvarsområde. Forslaget indebærer meromkostninger til produktionen af de omfattede miljøregnskaber. Baseret på forslaget, er meromkostningerne estimeret til 6,8 mio. kr. til udvikling og etablering over 3 år, og herefter 2,2 mio. kr. til årlig drift i Danmarks Statistik.

Størstedelen af omkostningerne knytter sig til modulet økosystemregnskaber, som er et nyt statistikområde, der skal opbygges i Danmarks Statistik. Opbygning af nye kompetencer og systemer vil strække sig over flere år. De to andre moduler er i stort omfang allerede en del af grønt nationalregnskab, og meromkostningerne her er begrænset til mindre tilpasninger til selve indberetningen og kvalitetsrapporteringen til Eurostat.

De estimerede meromkostninger er opgjort uden omkostninger til værdiansættelse og indberetning af økosystemtjenester i pengeværdier (monetære enheder). Omfanget af dette er ikke præciseret, men vil først blive indført senere via en delegeret retsakt, hvorfor omkostningerne hertil først efterfølgende kan estimeres.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring med svarfrist 18. august til følgende interessenter:

Center for Regional- og Turismeforskning, CRT
CONCITO
Danmarks Nationalbank
Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Energi
Dansk Erhverv
Dansk Industri
Danske Regioner
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi
Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet
Institut for Fødevarer- og ressourceøkonomi, Københavns Universitet
Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet
Kommunernes Landsforening
Landbrug og Fødevarer
NOAH
Rådet for Grøn Omstilling
Risø DTU
Økonomisk Institut, Københavns Universitet
Aalborg Universitet, Institut for Planlægning

Der er modtaget høringsvar fra Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet. De lægger i deres høringsvar vægt på, at det skal sikres, at definitionerne i skovregnskaberne og økosystemregnskaberne er fuldt ud konsistente med dem, der anvendes i den nationale skovstatistik, så data kan genbruges, og der kan skabes et sammenhængende billede for brugerne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På grundlag af de holdninger, som har været tilkendegivet i Kommissionens ekspertgrupper, fremgår det, at der ikke er konsensus om alle dele af forslaget. En række medlemsstater er skeptiske i forhold til modulet om økosystemregnskaber. Det gælder især inklusionen af økosystemtjenester i pengeværdier, da der er væsentlige faglige uenigheder omkring værdiansættelsesmetoder. Men også regnskaber for økosystemernes tilstand og økosystemtjenester i fysiske enheder regnes af flere lande som for umodne til at blive obligatoriske indberetninger nu, da der mangler egentlige test af de planlagte indberetninger og erfaringer med praktisk statistikproduktion.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter hensigten om at udvide miljøregnskabsforordningen med relevante moduler, som samtidig er tilstrækkeligt modne med hensyn til kilder og metoder til, at der kan etableres sammenlignelig og pålidelig europæisk statistik.

Regeringen er samtidig af den opfattelse, at man kunne overveje helt at udelukke krav om indberetning af økosystemtjenester i pengeværdier (monetære enheder) fra forordningen, og at regnskaber for økosystemers tilstand og for økosystemtjenester (fysiske enheder) først bliver obligatoriske at lave fra året 2026 (en udskydelse med 2 år). Dette vil give mere tid til den nødvendige metodeudvikling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.